

בש"פ 6011/18 - יגאל אזולאי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6011/18

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל

העורר:

יגאל אזולאי

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 7.8.2018 במ"ת 22972-5-18 שניתנה על ידי
כבוד השופט נ' בכור

תאריך הישיבה:

ט' באלול התשע"ח (20.8.2018)

בשם העורר:

עו"ד עמית פרנטי

בשם המשיבה:

עו"ד נילי פינקלשטיין

החלטה

- מונח לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (מ"ת 22972-05-18, כב' השופט נ' בכור), לפיה העורר נעצר עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו. הסנגור מעלה שתי טענות עיקריות: האחת לגבי קיומן של ראיות

לכאורה; והשנייה עוסקת בטיב החלופה שהוצעה.

כתב האישום מייחס לעורר שני אישומים, וביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, ניסיון לביצוע שוד בנסיבות מחמירות (צוותא), סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה ונהיגה בקלות ראש שגרמה נזק לרכוש ולאדם. על פי כתב האישום העורר ביצע את העבירות האמורות עם שני נאשמים נוספים, אשר נגדם הוגש כתב אישום נפרד. על פי סיפור המעשה, העורר ונאשמים הנוספים גמלו בליבם לשדוד את המתלוננים. לשם כך האחרים נכנסו לחנות המתלוננים בעודם מצוידים באקדח פלסטיק, אזיקונים, כובעי גרב וכיוצא בזה, בעוד העורר המתין ברכב. לאחר שהאחרים כשלו במשימתם, הם שבו אל הרכב והעורר פתח בנסיעה מהירה על מנת להימלט מהזירה. בנסיעה זו הם התעלמו מניידת משטרה שדלקה אחריהם והאיצו את מהירות נסיעתם, נכנסו לכיכר בכיוון הפוך לתנועה, נסעו בצורה פראית, התנגשו ושפשפו מספר כלי רכב, נסעו בניגוד לכיוון התנועה בכביש עם קו הפרדה רצוף, חצו צמתים באור אדום ועוד. רק לאחר שהתנגשו ברכב ולא יכלו להמשיך בנסיעה בשל עומס תנועה - עצר העורר את הרכב.

2. בית המשפט המחוזי ציין כי העורר אינו מכחיש שהוא הסיע את שני הנאשמים האחרים למקום בו בוצע השוד, המתין ברכב ונהג בו בצורה מסוכנת כאשר השניים חזרו. הדגש בטענות העורר הוא על כך שהוא נעדר יסוד נפשי ביחס לעבירות השוד וקשירת הקשר. לדבריו, הוא לא היה מודע לכוונת הנאשמים האחרים לביצוע עבירות אלו טרם התרחשו. בית המשפט המחוזי קבע כי היסוד הנפשי של מודעות התקיים בעורר לכל הפחות ברמה של עצימת עיניים. על כך חולק הסנגור, וגורס כי אין לשלול את האפשרות שהעורר לא ידע לשם מה הוא נוסע. לטענתו, עבירות התנועה שביצע העורר נבעו מלחץ שהפעילו עליו הנאשמים האחרים, בכתב האישום השני.

אכן, צודק הסנגור כי אין לשלול את האפשרות לאי קיומו של יסוד נפשי בעורר - אך לא זה המבחן הקובע. השאלה הקובעת היא האם יש ראיות לכאורה לביסוס המסקנה בדבר מודעות לכאורה של העורר לשוד. בית המשפט המחוזי התייחס למספר נתונים המבססים זאת: ראשית, העורר השאיר את מכשיר הפלאפון שלו בביתו של אחיו, הנאשם במעשים בכתב אישום נפרד, על פי בקשת השני, וזאת מבלי שדרש טעם לכך. שנית, אמרות שונות של השותפים האחרים במהלך הנסיעה. שלישית, העורר המתין כחמישים דקות לנאשמים האחרים, על אף שלטענתו המתין רק 15 דקות. רביעית, השלמות שונות בגרסת העורר. למשל, הסיבה בגינה הוא סבר שהשלושה נוסעים למקום אליו הם נסעו ולשם מה. חמישית, הראיה הנסיבתית מעצם זה שהעורר התבקש להצטרף לאירוע. שישי, התנהגותו של העורר לאחר אירוע השוד - נסיעתו הפראית - והסבריו לכך. כמובן שאין להרשיע בשלב זה את העורר בביצוע עבירת הניסיון לביצוע שוד. נותרו שאלות משפטיות נוספות, ובניהן - האם די במודעות לכך שעתידיה להתבצע עבירת רכוש או שמא נדרשת מודעות לעבירות אלימות פיזית; והאם היסוד הנפשי של העורר היה לפחות בגדר עצימת עיניים, או שמא עסקינן במודעות בפועל? שאלות אלו יתבהרו במשפט. בענייננו די לומר כי קביעתו הזוהרה של בית המשפט בנוגע לראיות לכאורה מקובלת עלי.

3. עתה יש לעבור לשאלה השנייה, והיא האם ראוי להורות על מעצרו של העורר עד לסיום ההליכים המשפטיים בעניינו. לא די בכך שהוכח מה שהוכח לכאורה, עדיין מצוות המחוקק היא לתור אחר חלופה. בעניין זה יודגש כי עולה שבכל מקרה חלקו של העורר נופל מזה של שותפיו. באשר לנסיבות העושה, עברו הפלילי איננו רלוונטי; ותסקיר שירות המבחן ממליץ לשחרר את העורר לחלופה שהוצעה - מעצר בית עם מפקחים. אומנם שירות המבחן התרשם מקיומה של רמת סיכון בינונית להישנות ההתנהגות, אך נדמה כי הדגש הושם על יכולת ועל רצון המפקחים להשפיע על העורר. בהקשר זה צוין כי המפקחים שהוצעו מסוגלים להוות עבור העורר גורם ממתן ותומך, וכי מעורבותם בחייו עשויה לסייע לו לעמוד בתנאי המעצר ולהפחית את הסיכון.

4. נוכח היעדר עבר פלילי רלוונטי, כאשר הרשעתו האחרונה של העורר היא משנת 2007, חלקו הקטן יחסית בעבירת השוד, והאמור בתסקיר שירות המבחן – נראה כי יש מקום לשקול את שחרורו של העורר, אך זאת בכפוף לערבים נורמטיביים שמבינים את תפקיד הערב, ושיפעלו כנדרש היה ותתקיים הפרה. בהקשר זה יודגש כי הסנגור טען בצדק, שבית המשפט המחוזי כלל לא בחן את הערבים. מקרה זה בוודאי מתאים לכך.

על כן, החלטתי לקבל את הערר באופן הבא: התיק יוחזר לבית המשפט המחוזי לבחינת הערבים שצוינו על ידי שירות המבחן. היה והערבים אכן נורמטיביים ומבינים את משמעות תפקיד הפיקוח הנדרש מהם – כי אז יש מקום לשחרר את העורר. במידה וערכאה קמא תמצא לנכון, ניתן לקבוע תנאים נוספים לצורך השחרור. כמובן שאם הערבים אינם עומדים בסטנדרטיים הנדרשים – אין בהחלטה זו להביא בהכרח לשחרורו של העורר.

הערר מתקבל, כאמור.

ניתנה היום, י' באלול התשע"ח (21.8.2018).

ש ו פ ט